

GDK 174.7 *Pinus sylvestris* : 4

K.b.: poleči bor, *Pinus sylvestris*, zdravstveno stanje, propadanje drevesa, Muta

D 9 = 3.07

GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE

Večna pot 2, 1000 Ljubljana, p.p. 2985, Slovenija

telefon: 00386 61 1231343

telefax: 00386 61 273589

ln = 3542

11) = 617638

P 448

Občina Muta

Zupan Ivan Draušbaher

Glavni trg 17

62366 MUTA

Ljubljana, 5. 11. 1998

Zadeva: Sušenje rdečega bora v Dobravi pri Muti

Dne 28. 9. 1998 smo prejeli vaš dopis s prošnjo, da ugotovimo vzrok sušenja roba borovega gozda v Dobravi pri tovarni Armature Muta. Ob jesenskem pregledu zdravstvenega stanja sadik v drevesnici Omorika 27. 10. 1998 smo si zato ogledali tudi sušeče se rdeče bore v Dobravi. Poškodovana drevesa sva pregledala g. Vlado Planinšek, dipl. inž. gozd., iz drevesnice Omorika in mag. Dušan Jurec, fitopatolog iz Gozdarskega inštituta Slovenije.

Iz parkirišča zgradbe podjetja Hypos sva opazila na robu gozda proti vzhodu dve drevesi rdečega bora (*Pinus sylvestris*) s suhima krošnjama. Na deblih teh borov so opazne smolne kapljice, na tleh pa so ležali kosi lubja, ki je odpadlo iz vrha krošnje. Na njih so dobro vidni ravni sistemi podlubnikov in v njih smo našli mrtvega samčka ostrozobega borovega lubadarja (*Ips acumunatus* Gyll.). V sestoji so še posamična suha drevesa, ki so se najverjetneje tudi posušila zaradi napada tega škodljivca. Na južnem obrobju tega sestoja, blizu počitniške hišice, smo opazili še nekaj rdečih borov, ki pa imajo drugače poškodovano krošnjo. Celotna krošnja ima sem ter tja posejane suhe enoletne poganjke. Teh poganjkov nismo uspeli dobiti, vendar so take poškodbe značilne za napad velikega in (ali) malega borovega strženarja (*Blastophagus minor* Hart., *B. piniperda* L.). Mladi hrošči se namreč zrelostno hranijo v strženu enoletnih poganjkov od junija do jeseni in zato se poganjki posušijo. Na starih panjih rdečega bora v sestoji smo našli na treh lokacijah številne trosnjake koreninske gobe (*Heterobasidion annosum* /Fr./ Bref.), ki povzroča smrekovo rdečo trohno. Na boru ta bolezen ne povzroča tako velike poškodbe in škode kot na smreki, vendar pomeni dodatni stresni dejavnik za rast bora.

Iz napisanega ni težko zaključiti, da je rdeči bor v Dobravi pri Muti prizadet zaradi primarnih in sekundarnih škodljivcev in bolezni. V takih sestojih je potrebno poskrbeti za gozdno higieno, še posebej pa poostri vse ukrepe za zatiranje podlubnikov. Omenjeni ukrepi spadajo med dolžnosti lastnikov gozdov s sodelovanjem in svetovanjem Zavoda za gozdove Slovenije in gozdarskega inšpektorja.

Sestavil:

mag. Dušan Jurec

Direktor:

prof. dr. Milan Hočevár

